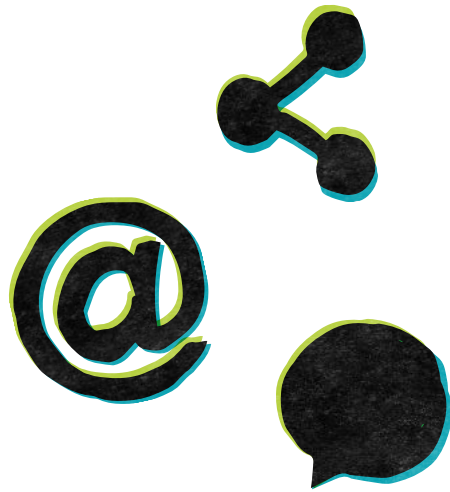

Csak egy vicc?

Szexualizált cyberbullying a 9-12 évesek között

Óravázlatok 9-12 éves tanulóknak

A kiadványról

Az óravázlatokat azért készítettük, hogy a 9-12 éves diákokkal beszélgetni lehessen a cyberbullying különböző formáiról. A feladatokat adaptálni, módosítani lehet az adott körülményeknek megfelelően. A feladatok mellett kiegészítő információk is találhatóak, amelyek segítséget nyújtanak a foglalkozások vezetőjének ahhoz, hogy jobban megértse a szexualizált cyberbullying, az online szexuális zaklatás hátterét.

Az útmutató az Európai Unió támogatásával, a Childnet International, a Kék Vonal Gyermekkrízis Alapítvány, a Save the Children Denmark, és a Közép Lancashire-i Egyetem együttműködésében jött létre.

Lektor:

Táler Orsolya és Rimóczi Tamás

Önkéntes fordító munkacsoport:

Gottlieb Szilvia

Mihalek Barna

Polgár Eszter

Sebestyén Marcell

Vida Eszter

PROJECT
deSHAME II.

Kortársak közötti online kizsákmányolás és zaklatás Európában

Ez a kiadvány az Európai Bizottság Jogok, egyenlőség és polgárság (REC 2014-2020) elnevezésű programjának pénzügyi támogatásával jött létre. A kiadványban megjelentetett vélemény a szerzők saját véleménye és nem feltétlenül tükrözi az Európai Bizottság hivatalos álláspontját. A benne foglaltakért az Európai Bizottság felelősséget nem vállal.

Szexualizált cyberbullying a 9-12 évesek között

Óravázlatok és játékos feladatok

Első óra	1
Második óra	4
Harmadik óra	7
Negyedik óra	15
Rövid játékok	17

 Tanári jegyzet
Ahol ezt a jelet látod, ott hasznos információkat találsz a különböző témákhoz, és útmutatást ahhoz, hogy hogyan lehet ezeket megbeszélni a diákokkal.

Első óra

„Szeretem, amikor beszélgetünk. Mindenki elmondhatja, amit gondol, és azt is, ha nem ért egyet valamivel.”

9-12 éveseknek

🕒 45 perc

A tanóra óra célja:

Biztonságos környezet megteremtése a foglalkozások alatt azért, hogy érzékeny témáról is lehessen beszélgetni.

Tanulási kimenetek:

- Elvárások megfogalmazása az elfogadható viselkedésről.
- Egyéni szükségletek beazonosítása. (Pl. Mitől érzem biztonságban magam?)
- Elvárások megfogalmazása a társaim, ill. az oktató / szakember felé, hogy mivel segítsék ezt a folyamatot.

Eszközök: nagy papírok, színes tollak/ceruzák

Kulcsszavak: alapszabályok, környezet, biztonság, tisztelet, elvárások

Az óra előtt...

- A Tanári kézikönyvben bővebben olvashatsz a témával kapcsolatban, illetve további tanácsokat találsz a foglalkozásokhoz.
- Nézz utána az iskola bullying ellenes irányelveinek.
- Nézz utána annak, hogy az iskolákban hogyan kezelik a zaklatással, bántalmazással kapcsolatos eseteket, és az iskola hogyan támogatja a diákokat problémájuk jelzésében, a segítségkérésben.
- Szükség esetén konzultálj az iskola gyermekvédelmi felelősével vagy az iskolai szociális segítővel.

Feladat

Időzítés

Szükséges eszközök

Bevezetés

5 perc

-

Csoportszabályok

20 perc

Flipchart papír, színes ceruzák, filcek

Gondolattérkép

20 perc

Flipchart papír, színes ceruzák, filcek

Bevezetés

🕒 5 perc

Magyarázd el a gyerekeknek: „A következő néhány órában a cyberbullying (internetes zaklatás) témáját fogjuk körbejárni. Azon belül arról a fajta internetes zaklatásról lesz szó, ami mások testét és megjelenését, esetleg identitását gúnyolja ki azért, hogy megbántsa vagy zavarba hozza őket. Ezekről néha nagyon nehéz beszélni. Rendben van, ha bizonytalanok érzitek magatokat vagy ha kérdéseket tesztek fel. Az is fontos, hogy egyet értsünk abban, hogy hogyan bánunk egymással az órák során, és hogy mindenki úgy érezze, hogy számára kényelmes és biztonságos a részvétel. Ehhez meg fogunk egyezni pár alapszabályban és beszélünk arról, hogy milyen viselkedés elfogadható az órák alatt.”

Megjegyzés az ülésrendhez: A terem átrendezése (például a székek körbe rendezése) nagyon jó eszköz arra, hogy a diákok érezzék, hogy ez egy másféle óra, és mostantól a közösen eghozott csoportszabályok lépnek érvénybe. (A Tanári kézikönyvben további információkat találsz a biztonságos környezet megteremtéséhez).

Csoportszabályok megalkotása

🕒 20 perc

Kérd meg a diákokat, hogy egy rövid ideig csendben gondolkodjanak el azon, hogy mire van szükségük ahhoz, hogy biztonságban érezzék magukat egy olyan órán, ahol érzékeny, talán kínos témáról van szó. A diákokat oszd fel kisebb (4-6 fős) csoportokra, és mindegyik csoportnak adj egy flipchart papírt. A csoportok feladata, hogy gyűjtsenek javaslatokat olyan csoportszabályokra, amiket mindenképpen fontos betartani. Javasold a csoportoknak, hogy pozitívan fogalmazzák meg a gondolataikat, például: „Meghallgatjuk egymást és tiszteletben tartjuk egymás véleményét”, ahelyett hogy „Nem szakítjuk félbe egymást és nem leszünk tiszteletlenek”.

Végül a kiscsoportok mutassák be a javaslataikat, és ezek alapján gyűjtsétek össze a csoportszabályokat.

Ha az alábbi szabályok valamelyike nem szerepel a gyűjtésben, kérd meg az osztályt, hogy kiégeszíthesd a csoportszabályokat az alábbiakkal:

- Mindig pontosan kezdünk.
- Ha nem tudunk részt venni vagy kényelmetlennek találjuk a részvételt, előre szólunk.
- Mindenkit tiszteletben tartunk a csoportban.
- A csoportban elhangzó történeteket a csoporton kívül nem adjuk tovább.
- Tudomásul vesszük, hogy nincsenek rossz válaszok – mindenki tanulni van jelen.
- Tudjuk, hogy ha nem akarunk valamire válaszolni vagy beszélgetni róla, akkor nem muszáj.
- Ez a tanóra egy biztonságos hely, ahol kerüljük a verbális és fizikai agresszió minden módját.
- Úgy bánunk a másikkal, ahogy szeretnénk, hogy velünk bánjanak.
- A telefonunkat az iskolai szabályoknak megfelelően használjuk.

A feladat végén olvasd fel a szabályokat és ellenőrizd, hogy mindenki egyetért-e velük. Ha nem, akkor beszéljétek át újra addig, amíg az elfogadott szabályokkal mindenki egyetért. Kérd meg a diákokat, hogy egyenként írják alá a szabálylistát, ezzel elfogadják, hogy az rájuk nézve is kötelező. A csoportszabályzatot helyezd el a teremben úgy, hogy az a későbbi foglalkozások során is látható legyen.

Megjegyzés a titoktartásról: A foglalkozást tartó oktatóként felelősséggel tartozol a gyerekek biztonságáért. Magyarázd el a gyerekeknek, hogy mikor marad titokban egy általuk megosztott történet, és mit teszel akkor, ha valaki bajban van:

“Előfordulhat, hogy olyan dolgokról fogunk beszélni, amiről nehéz beszélni. Rendben van, ha bizonytalanok érzitek magatokat vagy kérdéseket tesztek fel. Oktatóként az én felelősségem, hogy megbizonyosodjam arról, hogy biztonságban vagytok és segítek megvédeni titeket attól, hogy bántsanak. Ha olyat hallok, ami alapján azt gondolom, hogy valaki bánt téged vagy egy másik gyereket, mindent meg fogok tenni, amit tudok, hogy segítek neked, és hogy megelőzzem, hogy ez újra megtörténjen veled. Nem kell megosztani nagyon személyes dolgokat a csoportban, de ha szeretnétek egyedül beszélni velem, csak gyertek oda hozzám és megbeszéljük, hogy mikor tudunk beszélgetni.”

Megjegyzés a nyelvhasználathoz: A lekezelő szóhasználat, a káromkodás, a durva nyelv mind része az online zaklatásnak.

Az oktatónak magának kell eldöntenie, hogy a tanórák keretében ezeket a kifejezéseket mennyire használhatják a diákok – például egy helyzet leírásakor vagy egy eset bemutatása során.

Legyen egyértelmű, hogy mit vársz el a nyelvhasználattal kapcsolatban, és ebben legyél következetes. Ha engedted a durvább nyelvezet használatát, fontos, hogy megértsék, hogy ezt kizárólag akkor tehetik meg, amikor ennek helye és jó oka van.

Gondolattérkép

🕒 20 perc

Kérd meg a diákokat, hogy párokban dolgozva írják fel az „internetes zaklatás” kifejezést egy nagy lap közepére. Adjunk nekik pár percet arra, hogy leírják az internetes zaklatás különböző jellemzőit. Bátorítsd őket arra, hogy olyan részletekre is térjenek ki, mint például: hol, hogyan és mikor történik. Vitassátok meg, hogy mi az, amit mindannyian írtak és emeld ki: a válaszokban közös az, hogy az internetes zaklatás szándékos célja, hogy megbántson másokat.

Olvasd fel a gyerekeknek a következő szituációkat egyesével. Minden szituáció felolvasása után a tanulók először párokban gyűjtsék össze, hogy miért zaklatták a szereplőket (pl. kinézet, testrész, nemi sztereotípiák, szexuális tartalmúvá alakított képek), majd beszéljétek át közösen is a válaszokat. A kulcsszavakat írd fel a táblára. Ha a megbeszélés közben felmerül olyan kifejezés, amit nem ismer mindenki, azt fontos tisztázni!

Szituációk:

1. Éva egy új szelfit posztol, erre kap egy olyan kommentet, amiben kicsúfolják az új rövidre vágott haját, „csúnyának” nevezik, és azt írják, úgy néz ki, „mint egy fiú”.
2. Misi éppen a kedvenc internetes játékával játszott és egy női karaktert használt. A barátai a suliból emiatt azt mondták kommentben, hogy azért választott női karaktert, mert úgy játszik, „mint egy lány”.
3. Kriszta lefényképezte a kezét, amelyben egy karkötőt tartott, amit ő csinált. Megosztot-

ta a képet az interneten, de az osztálytársai készítettek a képről egy másolatot, és megszerkesztették úgy, mintha egy másik tanuló fenekét érintené meg.

4. Karcsit lefényképezte néhány osztálytársa, aztán filtert használva olyan képpé alakították, mintha erős sminket viselne. Megosztották több helyen azzal a kommenttel, hogy Karcsi „meleg”.
5. Norbinál volt az egyik barátja iskola után. A barátja látott egy képet a falon Norbiról, amikor még kisfiú volt és a kertben játszott mezelenül. Lefényképezte a képet, aztán megosztotta mindenkivel az osztályban, annak ellenére, hogy Norbi kérte, hogy törölje ki.

A feladat végén foglald össze, hogy miben hasonlít egymásra az összes szituáció:

„Mindegyik fenti helyzet olyan, amikor valakit azért bántanak mert mások szerint „túl fiús” vagy „túl lányos” a kinézete, a viselkedése, vagy mások szerint nem megfelelő a megjelenése, testalkata. Sokszor ez posztokban kommentekben történik, akár képeket is felhasználva. Egyik sem elfogadható vagy megfelelő viselkedés.”

Második óra

„Azért csinálják, hogy cikizzenek veled másokat.”

9-12 éveseknek

⌚ 45 perc

Az óra célja:

A diákok megismerik az online zaklatás fogalmát, és következményeit, beleértve a nemi sztereotípiák használatát és a testszégyenítést, valamint azt, hogy hogyan kérjenek segítséget.

Tanulási kimenetek:

- A zaklató, bántó nemi sztereotípiák és testszégyenítés felismerése az online térben.
- Annak felismerése, hogy ez is zaklatás.
- A diákok tudni fogják, hogy kihez, hová tudnak segítségért fordulni.

Eszközök: nagy papírlapok, színes tollak/ceruzák, papírcsíkok/építőköcek

Kulcsszavak: internetes zaklatás, identitás, sztereotípiák, testszégyenítés

Az óra előtt...

- A Tanári kézikönyvben bővebben olvashatsz a témával kapcsolatban, illetve további tanácsokat találsz a foglalkozásokhoz.
- Nézz utána az iskola bullying ellenes irányelveinek.
- Nézz utána annak, hogy az iskolákban hogyan kezelik a zaklatással, bántalmazással kapcsolatos eseteket, és az iskola hogyan támogatja a diákokat problémájuk jelzésében, a segítségkérésben.
- Szükség esetén konzultálj az iskola gyermekvédelmi felelősével vagy az iskolai szociális segítővel.

Feladat

Időzítés

Szükséges eszközök

Bevezetés

5 perc

-

A segítség hídja

30 perc

nagy papírlapok, színes tollak/ceruzák, papírcsíkok/építőköcek

Záró feladat

10 perc

-

Bevezetés

🕒 5 perc

Az óra elején emlékeztessd a gyerekeket:

„Az internetes zaklatásról fogunk tanulni. Arról, amikor valaki a másik testét és megjelenését, esetleg identitását gúnyolja ki azért, hogy megbántsa vagy megalázza. Mindenki egyedi, és ez egy olyan dolog, amit becsülni kell. Sajnos mégis előfordul, hogy valaki nem így gondolja. Az interneten tett megjegyzések vagy a gúnyos viselkedés bántó, különösen, ha képeket és videófelveteleket használ fel valaki azért, hogy megalázza a másikat. Arról is szó lesz, hogy mi a teendő, ha a ti észlelitek, illetve megtapasztaljátok ezt a fajta zaklatást.”

A segítség hídja

🕒 30 perc

A következő feladathoz hozz létre négy fős csoportokat. Kérd meg, hogy minden csoport alkosson meg egy kis figurát vagy avatárt. Ez egy olyan személyt szimbolizál, akit az interneten a kinézetük, megjelenésük, viselkedésük miatt bántanak. A figurákat kivághatják papírból vagy használhatnak bármilyen más játékgurát vagy szobrocskát.

A gyerekek feladata, hogy találjanak ki egy rövid szituációt: írják körül, hogy milyen módon zaklatják a karakterüket az interneten.

Alakíts ki két oldalt a tanteremben, egy üres részel középen. Az egyik oldal a zaklatást elszenvedőket, a másik oldal pedig a biztonságot képviseli. A cél minden csoport számára, hogy eljuttassák az avatárukat a zaklatást elszenvedő oldalról, a biztonságos oldalra. Ehhez utat kell készíteniük az avatár számára, hogy átjusson a szakadékon. Az utat szimbolizálni az írólapok fogják. A csoportnak rá kell írnia minden egyes írólapra, hogy minek kell történnie ahhoz, hogy az avatár jobban érezze magát és tovább léphessen a biztonságot jelentő oldal felé. A csoportok legalább három lépést fogalmazzanak meg, amihez segítséget nyújthatsz a következő szempontokkal:

- dolgok, amiket megtehetnek (pl. segítségkérés egy felnőttől)
- dolgok, amelyeket a barátaik, a családjuk és/vagy az iskola tehet azért, hogy jobban érezzék magukat (pl. megmutatni nekik, hogy hogyan tudják blokkolni az internetes ismerőseiket, meghallgatják őket, beszélnek a zaklatást elkövető személlyel stb.)

Megjegyzés a hosszabb feladatokhoz: Ha a hosszú feladatok túl nagy kihívást jelentenek a tanulócsoporthoz számára, az óravázlatok végén találsz néhány olyan rövidebb gyakorlatot, amivel kiválthatók a hosszabb feladatok.

Záró feladat

🕒 10 perc

A záró részben mindenki találjon egy olyan mondatot, ami jól esne annak az avatárnak, akinek a történetével eddig játszottak. Figyelj arra, hogy a mondatok ne hibáztassák az áldozatot, hanem érzelmileg támogató, elfogadó legyen. Segítsd a diákokat azzal, hogy nyitott mondatokat írsz fel a táblára, hiszen nagyon fontos elkerülni az áldozathibáztató üzeneteket. Ezeket ne hagyd lógni a levegőben, tedd egyértelművé, hogy mi az, ami nem fér bele!

Pl.: Melletted állok, amikor... / Számíthatsz rám, amikor... / Megértem, hogy... / Rossz érzés lehet az, ... / Segítek neked abban, ... / Együtt tegyük meg azt, ...

Tartalék feladat

🕒 30 perc

Alkoss párokat vagy kis csoportokat a tanulókból, hogy el tudják játszani ezt a feladatot. Kérd meg a diákokat, hogy képzeljék el: ők a házigazdái egy új internetes videó csatornának, amely a korukbeli fiatalokat célozza meg, és most egy új videót forgatnak, amit majd posztolni fognak. Kedvet csinálhatsz a feladathoz azzal, ha a diákok megbeszélhetik egymás között, hogy ki a kedvenc YouTuberük, és ők hogyan mutatják be a videóikat.

A tanulók által előadott jelenetek témája az első órán megismert jelenség, amikor a gyerekek a kinézetük, megjelenésük, viselkedésük miatt bántják egymást az interneten. Azt kell bemutatniuk a jelenetben, hogy hogyan érzik magukat azok, akiket így bántanak.

Mindegyik pár:

- tarthat egy interjút vagy
- levezethet egy beszélgetést vagy
- tarthat egy kérdezz-felelek beszélgetést a nézőik számára

Miután minden pár eldöntötte, hogy milyen formátumú lesz a videójuk, és begyakorolták a szerepeiket, kérd meg őket, hogy adják elő a többiek számára.

Harmadik óra

„Az csak egy vicc volt”

9-12 éveseknek

🕒 45 perc

Az óra célja:

A tanulók megértik, hogy az online, „viccként” megosztott tartalmak hogyan tudnak fájdalmat okozni, beleértve azokat is, amik meztelenségen, testalkat miatti gúnyolódáson, nemi sztereotípiákon alapulnak.

Tanulási kimenetek:

- Az olyan online tartalmak felismerése, amik fájdalmat, megdöbbenést vagy felháborodást okoznak
- A vicc vagy a bántó és tiszteltlen tartalmak felismerése
- A gyerekek megismerik a segítségkérés lehetőségeit

Eszközök: Csoportonként egy játéktábla, egy csomag eseménykártya és egy dobókocka

Kulcsszavak: tartalom, kényelmetlenség, reakció, érzelem

Az óra előtt...

- A Tanári kézikönyvben bővebben olvashatsz a témával kapcsolatban, illetve további tanácsokat találsz a foglalkozásokhoz.
- Nézz utána az iskola bullying ellenes irányelveinek.
- Nézz utána annak, hogy az iskolákban hogyan kezelik a zaklatással, bántalmazással kapcsolatos eseteket, és az iskola hogyan támogatja a diákokat problémájuk jelzésében, a segítségkérésben.
- Szükség esetén konzultálj az iskola gyermekvédelmi felelősével vagy az iskolai szociális segítővel.

Feladat

Időzítés

Szükséges eszközök

Bevezetés

10 perc

-

Társasjáték

30 perc

Csoportonként egy játéktábla, egy csomag eseménykártya és egy dobókocka

Záró feladat

5 perc

-

Bevezetés

🕒 10 perc

Az óra elején magyarázd el a gyerekeknek, hogy miről lesz szó a mai órán: „Ma arról beszélgetünk, hogy mit kell tenni, ha olyan dologgal találkozunk online, amit furcsának, bántónak vagy ijesztőnek találunk.”

Magyarázd el a tanulóknak, hogy az online látható és olvasható tartalmak nagy része élvezetes és hasznos tudást adhat, de néha találkozhatnak olyan dolgokkal is, amik meglepőek és amiktől kényelmetlenül érezhetik magukat. Az emberek néha nevetésbe és szórakozásba fordítják a megdöbbenésüket, mert így próbálják feldolgozni az érzelmeiket, azt, hogy valójában rosszul esik nekik. Ilyenkor megesik, hogy néhányan megosztják ezeket a tartalmakat másokkal is, hogy lássák a barátaik, ismerőseik reakcióját, vagy mert azt hiszik, hogy ezzel megneveltethetik őket.

Emlékeztess a tanulókat arra, hogy mindannyian mást találunk viccesnek!

„Másokat felháboríthatnak vagy aggaszthatnak az ilyen jellegű tartalmak. Bántó és igazságtalan, ha valaki ilyen érzelmeket vált ki belőlünk, legyen szó akár egy barátunk által küldött tartalomról, vagy valamiről, amit magunk találtunk online. Ma megtanuljuk, milyen dolgok válhatnak ki rossz érzéseket belőlünk, és mit tehetünk ezekkel a tartalmakkal, ahelyett, hogy megosztanánk őket.”

A feladat folytatása:

Kérd meg a tanulókat, hogy képzeljék el a következőket:

„Kicsit szomorúnak, letörtnek érzed magad, amikor látsz egy értesítőt egy üzenetről a telefonodon, tableteden vagy egy játékban. Az egyik barátod küldött neked valamit, hogy jobb kedved legyen. Megnyitod az üzenetet, és tényleg jobb kedvre derülsz. Mi lehetett az üzenetben?”

Gyűjtsétek össze közösen, hogy mi jut a gyerekek eszébe a következő kérdések kapcsán:

- Mit küldött a barátod? Egy fényképet, videót, mémet, viccet vagy valami mást?
- Milyen appon vagy honlapon keresztül küldte az üzenetet?

- Nyilvános (sok ember láthatja), vagy privát (csak te láthatod) tartalmat kaptál?
- Elérhető marad vagy eltűnik (akár rögtön a megnyitás után, akár valamivel utána) az üzenet?
- Miért pont ezt küldte a barátod, és nem pedig valami mást?
- Milyen érzéseket váltott ki belőled az üzenet?

Kérd meg a tanulókat, hogy az írásuk vagy rajzuk segítségével magyarázzák el egy társuknak, milyen üzenetet kaptak és milyen érzelmeket váltott ki belőlük.

A válaszokat gyűjthetjük a táblán vagy egy nagy flipchart papíron. A válaszok alapján foglalj össze, hogy sokan mást tartanak viccesnek vagy szórakoztatónak a neten.

A gyakorlat befejezése:

Magyarázd el nekik, hogy vannak dolgok, amik mindenkit egységesen felháborítanak, míg más dolgok egyének vagy csoportok számára tudnak felháborodást okozni. Ezért is fontos, hogy átgondoljuk, milyen érzelmeket válthatnak ki másokból azok a tartalmak, amiket megosztunk velük. A következő gyakorlat témájaként megvizsgáljuk, hogy mitől lesz egy online tartalom vicces és szórakoztató, és mitől felháborító.

Társasjáték

🕒 30 perc

A feladat részeként egy eseményeken alapuló társasjátékot játszanak a gyerekek. Alkoss 4-6 fős csoportokat. Minden csoportnak együtt kell dolgoznia, hogy eldöntsék: pozitívan vagy negatívan hatnak az érintettek a velük történtek. A részletes játékszabályt a feladat leírásának a végén találod.

Amikor a tanulók befejezték a játékot, beszéljétek meg közösen a különböző csapatok élményeit.

Főbb kérdések:

- Melyik eseményeket lehetett egyszerűen besorolni?
- Melyik eseményeket lehetett nehezen besorolni?

- Gondoljatok azokra eseményekre, amikor vissza kellett lépni a játékban. Mi volt bennük a közös?
- Mit tanultatok a különböző tartalmak megosztásáról online?

A feladat végén foglald össze, hogy mit tanultak a gyerekek az online terjedő tartalmakról és hatásairól.

„Tapasztaltatok, hogy vannak helyzetek, amikor könnyű eldönteni egy üzenetről, hogy sértő, felháborító vagy ijesztő, de nem mindig egyértelmű. Ha egy üzenet valamiért negatívan hat rád, akkor fordulj egy felnőtthez, akiben megbízol.”

Játékszabályok

Egy játéktáblán egy csapat játszhat.

A játék célja, hogy a játékosok a cél mezőre lépjenek. A játéknak akkor van vége, ha mindenki célba ért. Ha egy táblán több csoport játszik és az első célba ért, akkor a játék hátralévő részében is részt vesznek az események megbeszélésében, amíg mindenki be nem ér.

A játék menete:

1. Keverd össze az eseménykártyákat, és helyezd el őket egy pakliban lefelé fordítva a tábla mellett.
2. Minden pár figuráját helyezzük a START mezőre!
3. A játékosok dobjanak a kockával, és ez alapján lépkedjenek a táblán!
4. Ha egy pár a piros mezőre lép:
5. Húzzanak egy eseménykártyát a pakliból, majd olvassák fel hangosan a csoportnak.
6. Ezután a csoport közösen döntse el, hogy szerintük ez pozitív, vagy negatív reakciót vált ki valakiből, akivel ezt online megosztják.
  - Ha a reakció pozitív, a pár kövesse a nyilat a nagyobb számú mező felé.
  - Ha negatív, az alacsonyabb számú mezők felé mutató nyilat kell követni.
7. A cél mező közelében a pároknak azt a számot kell dobni a kockával, ami pontosan a cél mezőre viszi őket, nagyobbat nem lehet. Ha két pár már beért a célba, a még játékban lévő pár felváltva dobjon a kockával, amíg ők is beérnek, vagy a tanító be nem fejezi a játékot.

Figyelem! Szabálytalan azt a reakciót választani egy adott eseménykártyára, ami nem valós, csak azért, hogy hamarabb célba érjenek a játékosok. Bárki, aki ezt teszi, visszakerül a START mezőre

Záró feladat

🕒 5 perc

Ebben a gyakorlatban a gyerekek olyan mondatokat gyűjtenek, ami megkönnyíti számukra, hogy felnőtt segítségét kérjék akkor, amikor sértő, bántó vagy megalázó tartalmat kapnak online. Kérd meg a tanulókat, hogy találjanak ki három beszélgetés indító kérdést, amiket egy felnőttől kérdezhetnek egy ilyen furcsa, felháborító vagy ijesztő tartalomról.

Az óra végén minden tanuló mondjon egy beszélgetésindító kérdést, ami még nem hangzott el. Kérd meg a tanulókat, hogy írják le a kedvenc kérdésüket, amiket összegyűjthetsz és kihelyezhetsz a teremben.

Tartalék feladat

🕒 20 perc

A következő feladatban 2-4 fős csapatokban kell tovább dolgozni. A csapatok válasszanak egy eseménykártyát a társasjátékból, amiről azt gondolták, hogy negatív reakciót fog kiváltani. Ebben a feladatban azt kell megvitatniuk, hogy mi történhetett azután, hogy a személy megnyitotta a neki küldött online tartalmat, az milyen érzéseket válthatott ki belőle.

A következő kérdésekre írjanak válaszokat post-it cédulákra:

- Mit gondolhatott?
- Mit mondhatott?
- Mit érezhetett?
- Milyen arckifejezéssel és testbeszéddel reagálhatott?
- Hogyan válaszolhatott?
- Mit tehetett, miután megnézte az üzenetet?
- Mit várhatott volna el a küldőtől?

Minden csoport rajzolja le nagyban egy ember körvonalát, ami az eseménykártyán szereplő személyt ábrázolja. A személyt olyan pózban ábrázolják, amiről úgy gondolják, hogy kifejezi azokat az érzéseket, amiket a kapott tartalom kiváltana. A személy kezében legyen egy eszköz (pl. telefon vagy tablet), és egyéb tárgyak is rajzolhatók. Ezután a csoport helyezze az öntapadós jegyzeteket a hozzájuk tartozó testrészekre vagy kellékekre (pl. a „Mit gondolhat?” kérdésre írt választ a rajz fejére).

Kérd meg a csoportokat, hogy magyarázzák el az eseménykártyájukat és az ehhez kapcsolódó gondolataikat, különös tekintettel a felsorolás utolsó két kérdésére:

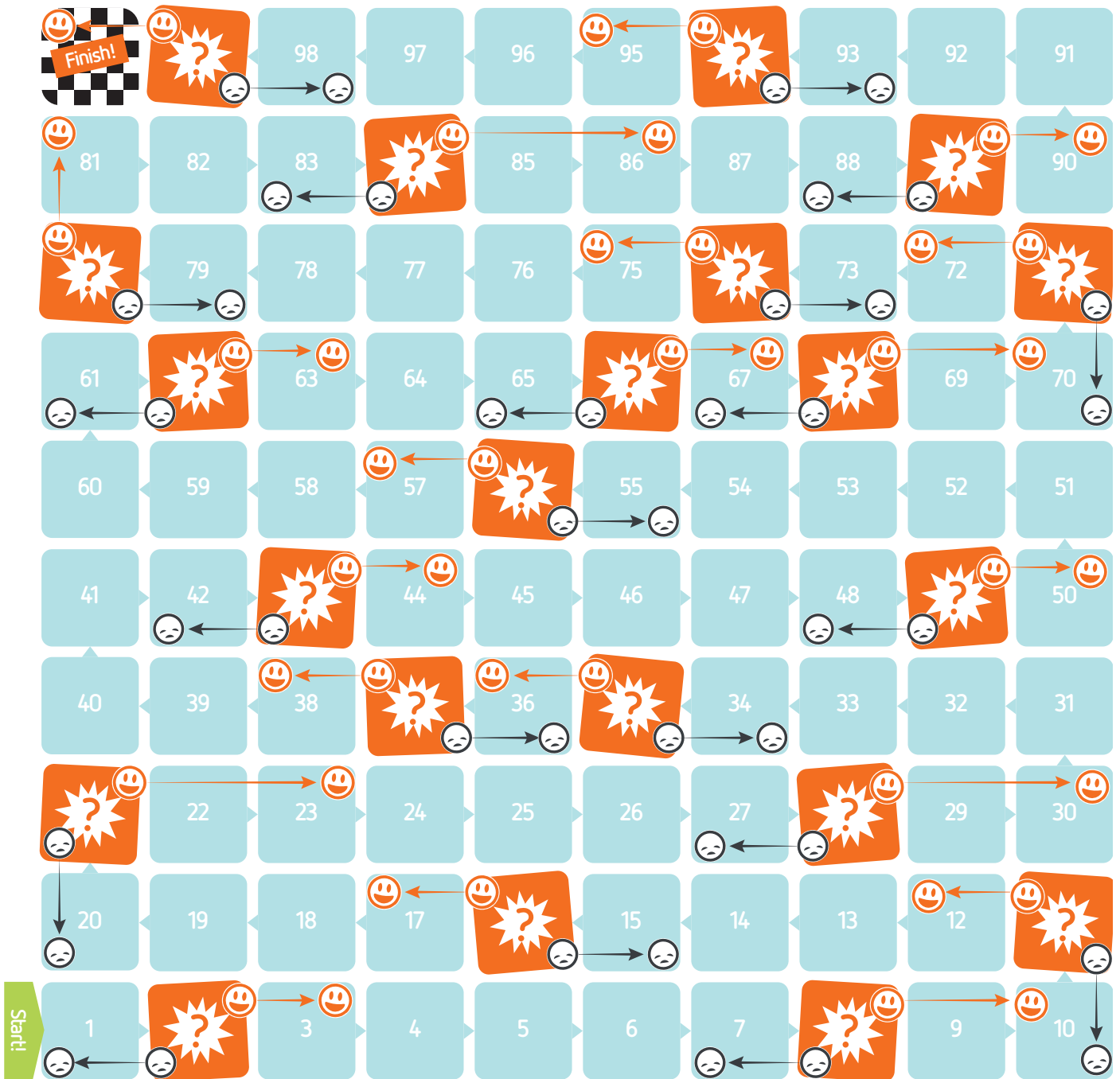
Mit tehetett, miután megnézte az üzenetet?

Ajánlott válaszok: A tanulók megemlíthetik a blokkolást vagy jelentést. A blokkolás megakadályozza a küldőt a további kapcsolattartásban. A szituáció körülményeitől függően a tanulók irreális és eltúlzott reakciónak tarthatják a blokkolást, különösen, ha egy barát a problémás tartalom küldője, vagy csak viccből küldte azt. Valós lehetőség lehet viszont, ha ugyanaz a személy folyamatosan küld nem megfelelő tartalmakat. A problémás tartalom vagy alkalmazás jelentése egy üzenetet küld a honlap adminisztrátorának, ezzel kérvényezve annak levételét az adott honlapról, felületről. Így lehet elérni, hogy mások már ne láthassák az adott tartalmat.

Mit várhatott volna el a küldőtől?

Ajánlott válaszok: Beszéljen egy felnőttel, kérdezzen meg egy tanárt, mutassa meg a szüleinek, törölje ki, zárja be a honlapot/applikációt.

Nyomtasd belőle lehetőleg színes, A3-as méretben minden csoport számára egy példányt.

Ádám kapott egy videót a barátja új kiskutyájáról, amint az saját farkát kergeti.

Bence kapott egy vicces mémet amiről a barátja azt mondja, Bence jut eszébe.

Csilla kapott egy linket egy YouTuber legutóbbi videójához, ami a barátja szerint tetszene neki.

Dávid kapott egy szelfit egy grimaszoló barátjától.

Emese kapott egy vicces "sok sikert" videót a zenei vizsgája napján.

Flórárt megjelölték a születésnapján egy fotóalbumban, amit a barátja csinált az összes közös, vicces fotóikból.

Gábort megjelölték egy videóban, ami így kezdődik: „Ha megjelöltek ebben a videóban, te vagy a baráti köröd bohóca.”

Hannát megjelölték egy mémben, ami kigúnyolja a kedvenc zenészét.

István kapott egy videót, amiben gúnyos vicceket mondanak az általa követett vallásról.

Janka kapott egy linket egy cikkhez „5 tipp, hogyan tűnjünk magasabbnak” címmel és mellé egy üzenetet: „Ez talán segíthet

Nyomtass és vágj ki minden csoport számára egy adagot.

<p>Kamilla kapott egy fotót egy vele egyidős lányról, amint épp átöltözik az öltözőben.</p>	<p>Lőrinc kapott egy üzenetet egy csoportbeszélgetésben, ami gúnyt űz egy másik fiúból, mert szerintük lányos.</p>
<p>Melitta kapott egy fotót, amin egy másik tanuló szoknyája alá fényképeznek be a buszon és mellé egy üzenetet „Haha, nem vette észre.”</p>	<p>Enikő egy csoportban van, ahol a barátai filtereket raknak a képekre, hogy ellenkező neműeknek nézzenek ki. A többiek azzal viccelnek, hogy Enikő jobban néz ki fiúként.</p>
<p>Anett kapott egy képernyőfotót egy csoportbeszélgetésről, amiben más tanulók gúnyolódnak az alakján a sportruhájában.</p>	<p>Péter kapott egy fotót egy lányról, akivel jóban van, amit filterekkel megváltoztattak, hogy úgy nézzen ki, mint egy fiú.</p>
<p>Verát bevették egy üzenetláncba, amiben arra bíztatják, hogy csináljon egy meztelen képet egy testrészéről, és azt küldje tovább.</p>	<p>Rékát megjelölték egy posztban, amiben a kedvenc híressége meztelen képei vannak.</p>
<p>Soma kapott egy videót, amit különböző filmek káromkodásaiból és meztelen jeleneteiből vágtak össze.</p>	<p>Tamás kapott egy képernyőfotót egy felnőtteknek készült játék reklámjáról, amin káromkodások és meztelen nők láthatók.</p>

Zoli kapott egy linket egy barátjától egy videóhoz, ami felnőtteket mutatott ruha nélkül, és mellé egy üzenetet: „Haha”

Luca kapott egy képernyőfotót egy lányról az évfolyamában felső nélkül, alatta gúnyolódó kommentekkel.

Laura kapott egy linket egy videóhoz, ami az iskola lányainak a testrészeire nagyít rá.

Balázs kapott egy videót, ami különböző játékokból kivágott részekből lett összerakva. A jelenetekben a karakterek látszódnak csókolózás vagy egyéb szexuális tevékenységek közben.

Rebeka kapott egy fotót egy idősebb fiúról az iskolában, aki a saját alsónadrágja alá fotózott be.

Negyedik óra

„Nagyon sok minden megtörténhet, amire nem is gondoltál korábban.”

9-12 éveseknek

⌚ 45 perc

Az óra célja:

Az óra célja, hogy a gyerekek játékos formában átismételjék a tanultakat, ezáltal te is visszajelzést kaphatsz arról, hogy a foglalkozások után hogyan tudják összegezni, felhasználni a megszerzett tudásukat.

Tanulási kimenetek:

- A zaklató, bántó nemi sztereotípiák és testszégyenítés felismerése az online térben.
- A vicc vagy a bántó, tiszteletlen tartalmak felismerése.
- Annak felismerése, hogy ez is zaklatás.
- A diákok tudni fogják, hogy kihez, hová tudnak segítségért fordulni.

Eszközök: Kvíz ppt formátumban, laptop, projektor

Kulcsszavak: internetes zaklatás, segítségkérés, felnőtt bevonása

Az óra előtt...

- A Tanári kézikönyvben bővebben olvashatsz a témával kapcsolatban, illetve
- további tanácsokat találsz a foglalkozásokhoz.
- Nézz utána az iskola bullying ellenes irányelveinek.
- Nézz utána annak, hogy az iskolákban hogyan kezelik a zaklatással,
- bántalmazással kapcsolatos eseteket, és az iskola hogyan támogatja a diákokat
- problémájuk jelzésében, a segítségkérésben.
- Szükség esetén konzultálj az iskola gyermekvédelmi felelősével vagy az iskolai
- szociális segítővel.

Feladat

Kvíz

Időzítés

45 perc

Szükséges eszközök

Kvíz ppt formátumban, laptop, projektor

Kvíz

🕒 45 perc

A www.kek-vonal.hu/deshame-ii-projekt/ oldalról letöltheted MS Power Point alapú kvízzjátékunkat. Ennek elindításához a laptopra, szoftverre és egy projektorra van szükség. A kvíz 10 kérdésének végigjátszásával a gyerekek játékos formában tesztelhetik tudásukat.

Az egyes kérdésekre adott válaszokat a gyerekek maguk rögzítik, a kvíz végén pedig a helyes válaszok számától függően értékelő visszajelzést kapnak.

Erre a kvízre is igaz, hogy reagálj az áldozathibáztató, vagy a zaklatást elbagatellizáló megnyilvánulásokra, de fontos, hogy minden diáknak számára tanulságos és szórakoztató legyen, hiszen nem dolgozatról van szó!

Rövid játékok az óratervek kiegészítéséhez

A következő gyakorlatok önmagukban, egy óra részeként vagy kiegészítő feladatokként is alkalmazhatóak. Feltüntetjük a résztvevők ideális számát, de a gyakorlatok szabadon átalakíthatóak a tanulók számának és igényeinek megfelelően.

A gyakorlatokhoz szükséges nyomtatható anyagokat az 23. oldaltól találod.

Mielőtt belekezdenél egy gyakorlatba:

- Olvasd át a Tanári kézikönyvet, ahol a témával kapcsolatos információk mellett, a gyakorlatok levezetéséhez is hasznos javaslatokat találsz.
- Nézz utána, hogy az iskolád rendelkezik-e bántalmazás/bullying-ellenes szabállyal, illetve mi található ezzel kapcsolatban a Házi-rendben vagy egyéb dokumentumokban.
- Nézz utána, hogy az iskolában hogyan, kinek lehet egy bántalmazást jelenteni, beszélj az iskolai szociális segítővel, gyermekvédelmi felelőssel arról, hogy mi az eljárás akkor, ha egy tanuló bántalmazás miatt tesz panaszt.
- A gyakorlatok előtt beszéljétek meg azokat az alapvető szabályokat, amiket fontos betartani ahhoz, hogy mindenki jól és biztonságban érezhesse magát. Lásd Első óraterv. Ha összeíratok ezeket egy nagyobb papírra, akkor jól látható helyre is kiteheted a teremben.

Legyél te is szakértő

Ideális létszám: tíz fős csoportok

Használd a „Legyél te is szakértő” kérdéseket és ossz ki minden tanulónak egy-egy kérdést. Minden diák tegye fel a kapott kérdést a csoport többi tagjának, és jegyzetelje le a válaszaikat. Adj időt a csoportoknak arra, hogy átolvassák az összegyűjtött válaszokat és elgondolkozzanak rajtuk.

Játszatok el egy TV-s beszélgetős műsort. Válassz valakit, aki a házigazdát alakítja. Nevezd ki egy felnőttet, aki a házigazdát alakítja, és kérd

meg a többieket, hogy osszák meg, mire jöttek rá a beszélgetések során és mit gondolnak a csoportokban az egyes témákról.

Mi történik online?

Ideális létszám: 2-3 fő párokban, kiscsoportokban

Ossz ki minden csoportnak a „Mi történik online?” kártyákat. Kérd meg a csoportokat, hogy rendezzék el a kártyákat az alábbi szempontok szerint:

- Az egyik csoport az előfordulási gyakoriság szerint tegye őket sorrendbe (leggyakrabban előfordulótól a legritkább eseményig)
- Egy másik csoport aszerint tegye őket sorrendbe, milyen mértékben aggódnak az adott dolog miatt (kezdve azzal, ami miatt a legjobban aggódnak, addig, ami miatt a legkevésbé)
- Egy csoport tegye a kártyákat aszerint sorrendbe, hogy a szülők szerintük mit gondolnak, melyik esemény milyen gyakran történik meg (leggyakoribbtól a legritkébbig).

Hasonlítsátok össze, hogy melyik csoport, hogyan rakta sorba a kártyákat. Beszélgetsetek a hasonlóságokról és a különbségekről is.

Életút

Ideális létszám: Tíz fős csoportok

Helyezz el egy idővonalat a falon vagy egy nagyobb felületen maszkolószalag/madzag segítségével. Rajzold fel a következő életkorbeli mérföldköveket: Megszületés, 3, 6, 9, 12, 15, 18.

Ossz ki a diákoknak az „Életút” állításokat és kérd meg őket, hogy helyezték az idővonal azon pontjaira, ahol szerintük ezek az események megtörténnek. Bíztsd őket, hogy minden állítás kapcsán jussanak közös megegyezésre. Ha mindegyik döntés megszületett, tekintsétek át közösen az idővonalat.

Azokkal az életkorokkal kapcsolatban, amelyeket a diákok nem töltöttek még be, meg kell jósolniuk, mi fog történni az adott életkorban. Ezek a beszélgetések jó lehetőséget teremtenek arra, hogy felmérjük, mit tudnak, és átbeszéljük aggodalmaikat a serdülőkor és a felnőtté válás kapcsán – akár az óra folyamán, akár később.

Kör-kérdések

Ideális létszám: 5-10 fős csoportok

Kérd meg a diákokat, meséljenek arról, hogyan érzik magukat a barátaik körében az interneten. Menjetek körbe minden csoportban, mindenki válasszon egy mondatkezdést, és fejezze be a mondatot.

Példák :

- Szeretem, ha a barátom azt csinálja online, hogy...
- Ha felvidítom egy barátomat online, azt érzem...
- Ha összevesztem egy barátommal az interneten, azzal engeszteltem ki, hogy...
- Hogy felvidítsam a barátaimat, felmegyek a netre és...
- Ha online játszom/csetelek a barátaimmal, azt érzem...
- Ha egy rosszindulatú kommentet látok egy barátom kinézetével kapcsolatban online...
- Ha egy sértő fotót látok egy barátomról az interneten...
- Ha valakik nyomasztják egy barátomat online...
- Ha egy barátomat bántanak online azért, mert nem egy tipikus fiú vagy lány módjára viselkedik, azt érezném, hogy...
- Ha korombeliek bántják a neten az ismerősüket, úgy érzem...

Te magad is írhatasz mondatokat, amikről úgy érzed, hogy illeszkedik a feladathoz.

A mondatkezdeteket:

- Kinyomtathatod papírdarabokra, és a résztvevők egy dobozból húzhatnak.
- Ráírhatod különböző színű papírokra. A diákok egy színes dobókockával dobhatnak, és a dobásnak megfelelő színű papírból húzhatnak

Mindenki tud...

Ideális létszám: Egész osztály

A gyakorlat előtt beszéljetelek arról, hogy mindenkinek joga van önmagának lenni, az őt boldoggá tevő dolgokban részt venni mind az offline, mind az online térben. Ez azonban nem mindig és nem mindenki számára lehetséges – vannak, akik úgy érzik, hogy valami megakadályozza őket abban, hogy önmaguk legyenek, vagy bizonyos tevékenységekből mások kizárják őket. Az identitásunk egyes részei, mint például a nem, a származás, a vallás, vagy az átélt élményeink miatt mások bizonyos dolgokat feltételeznek rólunk vagy éppen arról, hogy mit kéne tegyünk az interneten.

A terem különböző pontjaira tegyél képeket olyan online tevékenységekről vagy szolgáltatásokról, amelyekről tudod, hogy népszerűek a tanulók körében, pl. népszerű weboldalak vagy online játékok, vicces videók, eszközök, applikációk stb. Véletlenszerűen állíts minden diákot egy karikához. Ha szükséges, többen is állhatnak egy-egy képhez.

Amikor ott állnak a képeknél, kérd meg a csoportot, hogy nézzenek szét, és válasszanak ki egy másik képet, ahová szívesebben állnának. Kérd meg őket, hogy jelentkezzenek, ha szeretnének helyet cserélni. A trükk az, hogy nem tudnak! Amelyik képnél állnak, azt a tevékenységet/dolgot kell élvezniük.

Kérdezd meg tőlük: „Milyen érzés, hogy megmondják, nem tudsz elmozdulni a helyedről?” Jogtalan? Bosszantó? Csalódást kelt? Nevetséges? Kérdezd meg, „milyen érzés, hogy megmondják, mit kell szeretned, vagy azt, hogy szeretned kell, amit kaptál?”

Ennek a gyakorlatnak a segítségével bemutatnod, hogy sajnos egyes emberek úgy érzik, nem tudják szabadon megválasztani, mit tehetnek; nem tudják kimutatni, mit szeretnek; vagy nem tudják igazán kifejezni magukat az online vagy offline világban. Ha jogtalanul bánnak valakivel amiatt, aki, azt diszkriminációnak nevezük.

Mondd meg a tanulóknak, hogy most már szabadon átmehetnek egy másik képhez, ha szeretnének. Adj nekik időt, hogy többször is elmozdújanak a térben.

Feldolgozó kérdések lehetnek többek közt:

- Meg tudod nevezni két vagy három barátodat, akik ugyanazokat szerették, mint te? És két vagy három barátodat, akiknek más tetszett?
- Hogy éreznéd magad, ha valaki megmondaná neked, hogy mit nem szabad szeretned azért, aki vagy?

Ezekkel a beszélgetésekkel még inkább megkérdőjelezhető az a sztereotípiák, melyek a tanulók körében jelen lehetnek az identitás bizonyos vonatkozásaival (pl.: nem, szexuális irányultság, külső megjelenés) kapcsolatban.

Dobókocka-disputa I

Ideális létszám: 5-6 fős csoportok

Használd a dobókocka-sablonokat, kapjon minden csoport mindegyikből egyet.

1. kocka: életkor és nem
2. kocka: különböző online tevékenységek
3. kocka: különböző helyzetek, amik az online tevékenységek közben felmerülhetnek

Kérd meg a csoportokat, hogy minden tagja dobjon mindhárom kockával, ezzel kapni fognak egy személyt és egy szituációt, amin a kapott személy éppen keresztülmegy. A csoportnak minden helyzetet meg kell beszélnie, és meg-egyeznie abban, hogy milyen tanácsot adnának annak a képzeletbeli személynek, aki az adott helyzetben van. Ha több, mint egy csoport dolgozik ezen a gyakorlaton, kérd meg őket, hogy osszák meg a többiekkel, milyen személyeket, szituációkat kaptak és milyen javaslatokban egyeztek meg.

Dobókocka-disputa II

A Dobókocka-disputa játék folytatható azzal is, hogy a diákok kiválasztanak egy-egy személyt, helyzetet, amivel korábban foglalkoztak, egy vállalkozó diák pedig eljátsza a kiválasztott

személy szerepét, elmeséli a történetét, hogy milyen tanácsot kapott, és azt hogyan tudja hasznosítani. A szerepjátékok után „forró szék” technikával lehet tovább folytatni a beszélgetést nagyobb körben is.

Pozitív vállalások

Ideális létszám: teljes osztály

Mindenki írjon fel egy vállalást egy papírra, amit betart, azért, hogy az internet egy barátságosabb, biztonságosabb hely legyen.

Ezeket a vállalásokat ki lehet tenni az osztályban, és néhány hetente át lehet beszélni őket.

Online Bingo

Ideális létszám: teljes osztályok az iskolából vagy több csoport egy osztályon belül

Ossz ki minden tanulónak egy „Online Bingo” lapot. Eltehetik egy biztos helyre az osztályban, de ki is tehetik egy jól látható és elérhető helyre. Ha egy tanuló olyan online tevékenységet tapasztal vagy tesz, ami szerepel a Bingo lapon, kihúzza azt. Döntéseket el előre, hogyan lehet „megnyerni” a játékot – vagy az első diák nyer, aki kihúzta az összes mondatot; vagy az első csoport/osztály, aminek minden tagja kihúzta mindegyik állítást.

Graffiti fal

Ideális létszám: több csoport egy osztályon belül

Tegyél egy nagyméretű csomagolópapírt a falra valahol az osztályban, lehetőleg egy központi helyre. Oszd fel a papírt három részre.

Kérd meg a tanulókat, hogy dekorálják ki mindhárom részt az alábbi témákhoz kapcsolódó szavakkal, képekkel, kifejezésekkel:

1. A tanulók identitásának fontos részei (pl.: mit szeretnek és mit nem, hobbik, külső/megjelenés, nem). Nem kell személyes dolgokat megosztaniuk, bármilyen vonást, tulajdonságot megjeleníthetnek, ami eszükbe jut.

2. Pozitív lépések, amiket bárki megtehet, ha olyan internetes bántalmazást tapasztal, ami a fenti jellemzőket veszi célba (pl.: beszélj egy barátoddal, kérj tanácsot egy tanártól, hívd fel a 116 111 Lelkisegély-vonalat)
3. Biztató szavak és kifejezések bárkinek, aki online bántalmazást élt át.

Ha mindenki hozzátett a graffitihez, lehet róla beszélgetni, vagy emlékeztetőül kint hagyni egész évben.

cyberbullying területén nagy tapasztalattal rendelkeznek

- Iskolagyűlést tartani.
- Poszttereket és szóróanyagokat tervezni.
- Levelet írni a szülőknek – arra kérni őket, hogy támogassák a kampányt.
- Felmérést végezni az iskolában, összegyűjteni a tanulók véleményét.
- Megbeszélést tartani az iskola vezetésével a tanulók véleményét, tapasztalatait közvetíteni.

Szerepjátékok

Ideális létszám: néhány pár vagy több

Ossz ki mindegyik párnak egy „szituációs kártyát”. Mindegyik kártya egy olyan helyzetet ír le, amiben egy tanuló valamilyen felzaklató, rosszindulatú vagy sokkoló üzenetet kapott.

Szerepjátékkal jelenítse meg minden pár, mi történhetne, ha az adott helyzetben egy baráttól kérnének segítséget. Kétféleképpen kell a pároknak lejátszani a helyzetet – a lehető legjobb és a lehető legrosszabb végmikemenettel.

Kérd meg a párokat, hogy adják elő a szerepjátékokat a csoport többi tagjának. Beszéljétek meg, mit láttatok, és a megbeszélés során készítsetek egy „mit tegyél és mit ne tegyél” listát arról, hogyan érdemes támogatni egy barátot internetes probléma esetén.

Kampány a változásért

Ideális létszám: egy kisebb csoport

Állíts össze egy csoportot, olyan lelkes diákokból akik szeretnének fellépni az internetes bántalmazás ellen. A csoport rendszeresen találkozhat, és közösen dolgozhat az alábbi terveken:

- Figyelemfelhívó kampányt indítani az iskolában.
- Beszélgetéseket szervezni, aminek témája az, hogy hogyan lehet különböző platformokon káros tartalmakat bejelenteni.
- Felvenni a kapcsolatot civil szervezetekkel, szakértőkkel, akik az internetbiztonság,

Először használsz
telefont

Először használsz
laptopot

Első saját telefonod

Első saját laptopod

Első saját tableted

Létrehozod a
profilodat egy
közösségi oldalon

Létrehozod a
profilodat egy
internetes játékban

Csatlakozol egy
kiscsoportos
cseteléshez

Csatlakozol egy
nagy csoportos
cseteléshez

Készítesz egy szelfit

Tudod, hogy mi az a
mém

Elkészíted a saját
videódat. (pl. TikTok,
YouTube)

Nyilvánosan
megosztod a saját
videódat. (pl. TikTok,
YouTube)

Észreveszed a lányok
és fiúk közötti
különbségeket

Elkezdesz vonzódni
valakihez

Első barátod /
barátnőd, akivel jársz

Rosszindulatú
kommenteket láatsz /
hallasz arra vonatkozóan,
hogy mik azok, amiket a
lányoknak vagy fiúknak
csinálniuk kellene vagy nem
kellene az interneten

Tudomást szerzel
egy ismerősödről
készült kamuprofilról,
ahol pletykákat
terjesztenek róla

Internetes pletykát
hallasz egy olyan
félmeztelen
felvételtől, ami egy
ismerősödről készült

Elküldenek neked egy
olyan félmeztelen
felvételt, amely egy
ismerősödről készült

Láatsz egy olyan
fényképet / videót,
amelyhez matricákat
/ emotikonokat adtak,
hogy az sértőnek vagy
durvának tűnjön

Az iskolában tanulsz
a pubertás korról

Az iskolában tanulsz
a biztonságos
internethasználatról

Szüleid beszélnek
neked a biztonságos
internethasználatról

Már nem beszélgetsz
a szüleiddel a
barátaidról, a velük
való összevezesésekről

Már nem beszélgetsz
a szüleiddel az
interneten felmerülő
problémákról

Először keres meg
egy barátod egy
interneten felmerülő
problémával
kapcsolatban

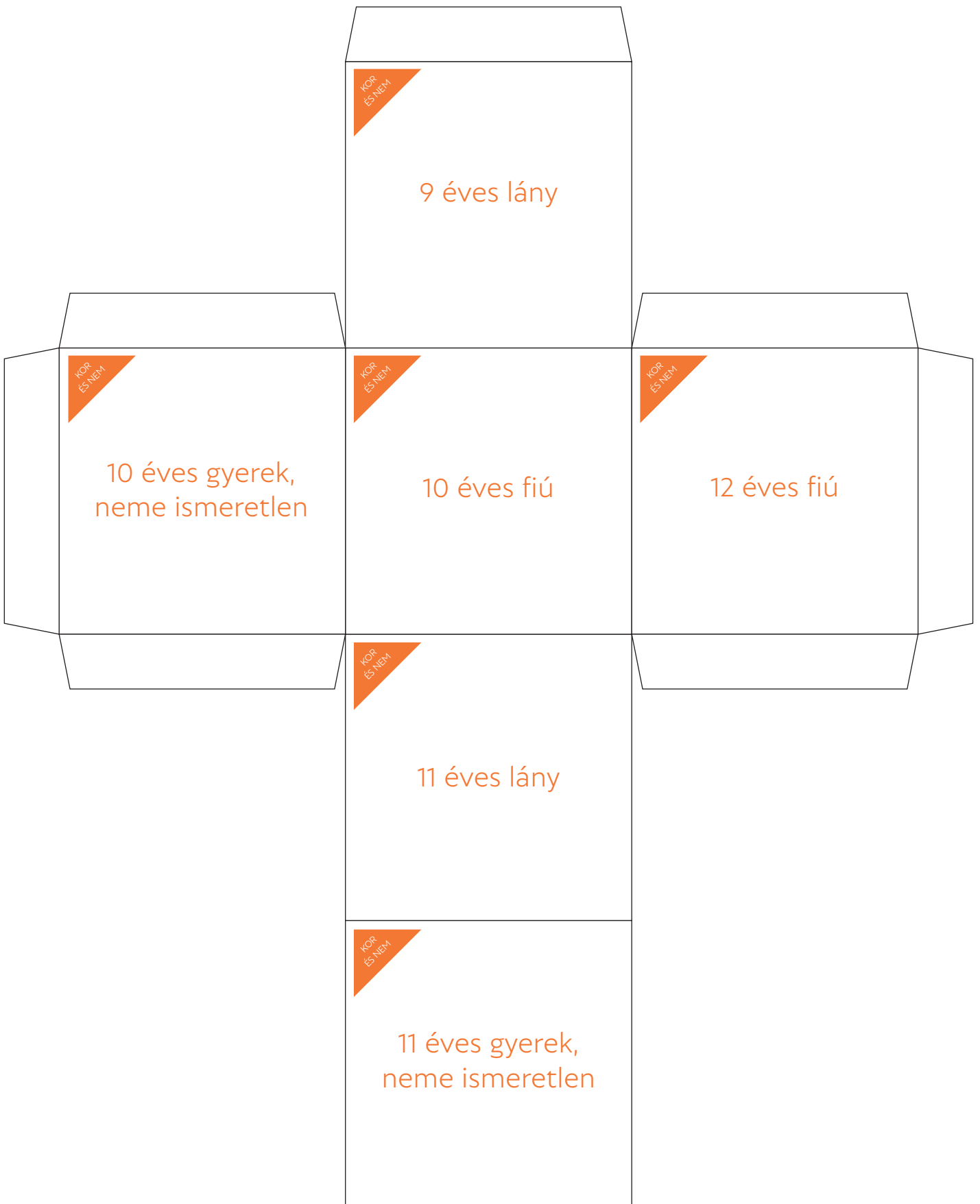
Először használsz
tabletet

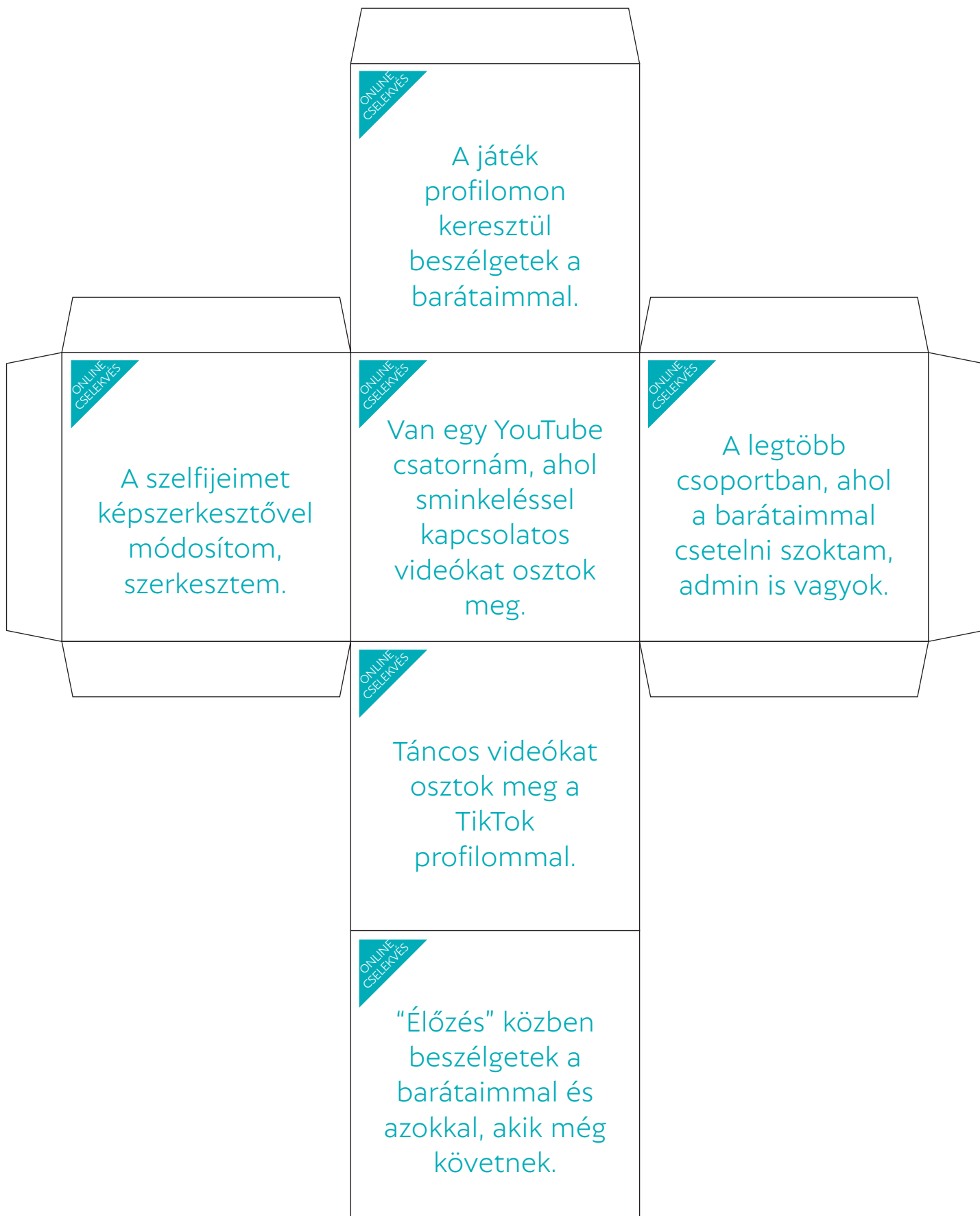
Híreszteléseket látsz
/ hallasz az interneten
ismerőseid szexuális
viselkedésével
kapcsolatban

Az iskolában tanulsz
a szexualitásról

Látod / hallod,
amint olyan szavakat
használnak online,
mint „ribanc, kurva,
ringyó”

Látod, amint mások
olyan internetes
oldalak linkjeit osztják
meg, ahol meztelen
emberek képei
láthatóak

	<p>SZITU- ACIÓ</p> <p>Egy új fotóra cseréltem a profilképemet, amire aztán rosszindulatú kommenteket kaptam a barátaimtól. Mit kéne tennem?</p>	
<p>SZITU- ACIÓ</p> <p>Egy csoport-csetben valaki megosztott egy fényképet, ami egy osztálytársam intim testrészét mutatja. Mit kéne tennem?</p>	<p>SZITU- ACIÓ</p> <p>Dicsérő kommentet írtam egy sminkes videó csatornán, de a barátaim azt mondják, hogy nem kéne ilyen dolgok iránt érdeklődnöm. Mit kéne tennem?</p>	<p>SZITU- ACIÓ</p> <p>Megosztottam néhány rajzomat. A barátaim kigúnyolnak a kommentekben, mert szerintük valaki olyanok mint én, nem kéne olyasmiket rajzolni, mint amiket megosztok. Mit kéne tennem?</p>
	<p>SZITU- ACIÓ</p> <p>Egy barátom sértő emotikont rakott egy rólam készült fényképre, amit aztán megosztott. Azt mondta, csak viccnek szánta. Mit kéne tennem?</p>	
	<p>SZITU- ACIÓ</p> <p>Kaptam egy névtelen üzenetet, hogy senki nem akar a barátom lenni, mert furán nézek ki, és furcsa ruhákat hordok. Mit kéne tennem?</p>	

BINGO

Írtál egy kedves kommentet egy barátod fotójára	Küldtél a barátodnak egy vicces videót, ami megneveteti	Küldtél egy vicces szelfit egy barátodnak
Kaptál egy kedves kommentet egy barátodtól	Kaptál a barátodtól egy kedves kommentet egy fotódhoz	Megkérdezted egy barátodat, hogy készíthetsz-e egy közös képet vele, hogy megoszd az interneten
Kaptál egy vicces szelfit egy barátodtól	Segítettél egy barátodnak egy online játékban	Kaptál egy vicces videót, ami megnevetett

BINGO

Küldtél egy kedves kommentet egy barátodnak	Segítést kaptál a barátodtól egy online játékban	Egy barátod megkérdezte, hogy készíthet-e veled egy közös képet, hogy azt megoszsa az interneten
Küldtél a barátodnak egy vicces videót, ami megneveteti	Küldtél a barátodnak egy kedves kommentet	Kaptál egy vicces videót, ami megnevetett
Kaptál a barátodtól egy kedves kommentet	Kaptál egy kedves kommentet egy barátodtól egy fotódhoz	Kaptál egy vicces szelfit egy barátodtól

BINGO

<p>Küldtél egy kedves kommentet egy barátodnak</p>	<p>Kaptál egy vicces szelfit egy barátodtól</p>	<p>Küldtél egy vicces szelfit egy barátodnak</p>
<p>Küldtél a barátodnak egy vicces videót, ami megnevettetti</p>	<p>Kaptál egy kedves kommentet egy barátodtól</p>	<p>Egy barátod megkérdezte, hogy készíthet-e veled egy közös képet, hogy azt megossza az interneten</p>
<p>Írtál egy kedves kommentet egy barátod fotójára</p>	<p>Megkérdezted egy barátodat, hogy készíthetsz-e egy közös képet vele, hogy megoszd az interneten</p>	<p>Segítettél egy barátodnak egy online játékban</p>

Szerepjáték

#1

Ki vagy?

Egy veled egykorú lány.

Mi történt?

Egy barátod befotózott a pólód alá, amikor éppen lehajoltál. A fotót megosztotta egy cset csoportban, ahol mások is látták a suliból.

Segítséget kérsz a barátodtól.

! Amit érdemes végiggondolni: Ki vagy, hol vagy, és miért vagy ott?

Szerepjáték

#1

Ki vagy?

Egy veled egykorú diák.

Mi történt?

A barátodnak egy másik iskolatársad befotózott a pólója alá, amikor ő éppen lehajolt. A fotót egy csoport csetben megosztották másokkal is a suliból. A barátod a segítségedet kéri. Mit teszel?

! Amit érdemes végiggondolni: Ki vagy, hol vagy, és miért vagy ott?

Szerepjáték

#2

Ki vagy?

Egy veled egykorú fiú.

Mi történt?

Nagyon szeretsz egy új online játékkal játszani, ami népszerű az iskolába járó lányok körében. Néhány iskolatársadnak feltűnt, hogy te vagy az egyetlen fiú, aki ezzel a játékkal játszik, ezért kigúnyolnak és rosszindulatú dolgokat osztanak meg rólad az interneten. Segítséget kérsz a barátodtól.

! Amit érdemes végiggondolni: Ki vagy, hol vagy, és miért vagy ott?

Szerepjáték

#2

Ki vagy?

Egy veled egykorú diák.

Mi történt?

A barátodat kigúnyolják az iskolában, mert olyan játékkal szeret játszani, amit állítólag a lányok szeretnek. Rosszindulatú dolgokat osztanak meg róla az interneten. A barátod a segítségedet kéri. Mit teszel?

! Amit érdemes végiggondolni: Ki vagy, hol vagy, és miért vagy ott?

Szerepjáték #3

Ki vagy?

Egy veled egykorú lány.

Mi történt?

Új szemüveget kaptál és megosztasz egy fényképet magadról, hogy megmutasd a barátaidnak. Néhányan azzal viccelődnek, hogy úgy nézel ki, mint egy híres YouTuber fiú, akinek pont ilyen szemüvege van. Valaki készít egy mémet a te és YouTuber fiú fotójának a felhasználásával, és másokkal is megosztja azt. Segítséget kérsz a barátodtól. (2. Karakter)

! Amit érdemes végiggondolni: Ki vagy, hol vagy, és miért vagy ott?

Szerepjáték #3

Ki vagy?

Egy veled egykorú diák.

Mi történt?

Egy lány barátod új szemüveget kapott. Erről megosztott egy fényképet, hogy megmutassa neked és még néhány barátotoknak. Páran azzal viccelődnek, hogy a barátod pont úgy néz ki, mint egy híres YouTuber fiú, akinek ugyanilyen szemüvege van. Valaki készít egy mémet a barátod és a YouTuber fiú képének felhasználásával, és másokkal is megosztja azt. A barátod a segítségedet kéri. Mit teszel?

! Amit érdemes végiggondolni: Ki vagy, hol vagy, és miért vagy ott?

Szerepjáték #4

Ki vagy?

Egy veled egykorú fiú.

Mi történt?

Egy ottalvós iskolai kiránduláson voltál. Éppen a fürdőszobában öltöztél, amikor néhány barátod kinyitotta az ajtót, és beszaladt, hogy meztelen fényképet készítsen rólad. Aggódsz, hogy mit fognak csinálni a fotóval. Segítséget kérsz a barátodtól

! Amit érdemes végiggondolni: Ki vagy, hol vagy, és miért vagy ott?

Szerepjáték #4

Ki vagy?

Egy veled egykorú diák.

Mi történt?

Egyik barátod egy ottalvós iskolai kiránduláson volt. Amikor a fürdőszobában öltözött, pár barátja kinyitotta az ajtót, és beszaladt, hogy meztelen képet csináljon róla. A barátod aggódik, hogy mit fognak csinálni a fotóval. A barátod a segítségedet kéri. Mit teszel?

! Amit érdemes végiggondolni: Ki vagy, hol vagy, és miért vagy ott?

Szerepjáték #5

Ki vagy?

Egy veled egykorú diák.

Mi történt?

Egy barátod küldött neked egy linket, amiről azt mondta, hogy nagyon vicces. Amikor rákattintottál, egy felnőtteknek szóló weboldal nyílt meg, ahol meztelen emberek képei voltak láthatóak. Most zavartnak érzed magad és aggódsz, hogy bajba kerülsz, amiért megnézted. Segítséget kérsz a barátodtól

! Amit érdemes végiggondolni: Ki vagy, hol vagy, és miért vagy ott?

Szerepjáték #5

Ki vagy?

Egy veled egykorú diák.

Mi történt?

Egyik barátod kapott egy linket egy másik barátjától, amiről az illető azt állította, hogy nagyon vicces. Amikor a barátod rákattintott, akkor egy felnőtteknek szóló weboldal nyílt meg, ahol meztelen emberek képei voltak láthatóak. A barátod most zavartnak érzi magát és aggódik, hogy bajba kerül, amiért megnézte. A barátod a segítségedet kéri. Mit teszel?

! Amit érdemes végiggondolni: Ki vagy, hol vagy, és miért vagy ott?

PROJECT

deSHAME

deshame.eu

© 2020 Project deSHAME

(Childnet, Save the Children Denmark,
Kek Vonal, UCLan). All rights reserved.